
Běloruští studenti se učí, jak změnit režim bez českých chyb

Běloruští studenti se učí, jak změnit režim bez českých chyb

Praha 15. listopadu (ČTK) - Skupina běloruských studentů se v Praze učí, jak vybudovat fungující demokratický stát a vyhnout se při tom chybám, kterých se dopustila Česká republika. Školí je čeští soudci, poslanci, podnikatelé i novináři. Čtrnáctidenní stáž připravilo občanské sdružení Europlatform. Projekt patří mezi dvacítku vzdělávacích projektů na podporu běloruské opozice, které financuje česká vláda.

"Chtěli jsme běloruským studentům poskytnout takovou sondu do života České republiky 17 let po revoluci se všemi chybami," řekl ČTK předseda sdružení Europlatform Petr Greger. Dnešní Bělorusko je podle něj v odlišné situaci než Česká republika v roce 1989. S některými problémy, s nimiž se dnes ČR potýká, se ale Bělorusové dříve nebo později setkají, míní. "To je například korupce, nevyvahatelnost práva, šedá ekonomika, otázka pragmatismu v zahraničním obchodě," řekl.

Podle běloruského opozičního aktivisty Sjarheje Salaše, který je jedním ze 14 účastníků kurzu, je pro běloruskou opozici užitečné, když se seznámí s tím, jak se transformovaly jiné evropské státy. "Možná je ale ještě trochu brzy, protože nás možná čekají ještě desetiletí než dojde ke změně režimu," řekl. Pobyť v Praze je podle něj myšlenkově osvěžující nejen kvůli zajímavým přednáškám, ale i svobodné atmosféře. "Dá se tu jít do baru a diskutovat úplně svobodně, aniž by se člověk bál, že za ním někdo sedí a zapisuje," řekl.

Stáže o "běloruské cestě do Evropy" se účastní většinou studenti, které vybrala běloruská opoziční sdružení. Školení ale absolvují i akademici a zástupci běloruských neziskových organizací. O zásadách nezávislé justice a problémech českého soudnictví jim přednášel emeritní soudce Ústavního soudu Vojtěch Cepl a bývalá nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešová. Studenti se setkali také se členy parlamentních výborů a zástupci velkých firem. Čeká je ještě diskuse s novináři o roli nezávislých médií.

České ministerstvo zahraničí vybralo v červnu dvacet projektů, které mají pomoci představitelům běloruské opozice. Předmětem výběrového řízení byly nabídky stipendií, stáží, krátkodobých studijních pobytů a dalších druhů vzdělávacích projektů. Uspěla také například Arcidiecézní charita, Masarykova univerzita nebo organizace Transitions Online.

Cílovou skupinou jsou studenti vysokých škol a mladí Bělorusové, kterým kvůli jejich účasti na protivládních demonstracích hrozí, že nebudou moci dostudovat ve své zemi. Vláda již v březnu na pomoc běloruskému disentu vyčlenila 20 milionů korun.

Tomáš Neřold kš